

præsenterer i højeste Grad Fædrelandet? Jeg glæder mig ved, at Kampen skal føres paa dette Grundlag. Nu tror jeg imidlertid ikke, man kan sige, at alt hvad der er antisocialistisk ønsker denne Kamp ført saaledes; men vi er dog rykket et langt Stykke bort fra skræppe Foranstaltninger, hvor det drejer sig om Underklassens Forsøg paa at hæve sig op til større politisk og social Anseelse. Der vil neppe i dette Land være Grund til at tro, at Kampen vil blive ført paa andet Grundlag end som en Kappelstrid om, hvem der bedst evner at udrette noget nyttigt og betydningsfuldt for Underklassen.

Men der er dog i denne Antisocialisme en vis Frygt for Socialdemokratiet, som jeg synes er uforholdsmæssig. Den samme Frygt gjorde sig gældende i sin Tid, da Venstre skulde til Magten. Hvad Højre har sagt i gamle Dage om de Følger, det vilde faa, skal jeg slet ikke repetere, jeg minder blot derom; den samme Tanke gør sig maaske endnu gældende hos adskillige, at det vilde blive forfærdelige Tilstande, hvis Socialdemokratiet virkelig rykkede ind i denne Sal som Flertal, saa at man kun havde tilbage at støtte sig til en eventuel konservativ Majoritet i Landstinget, der ogsaa kunde undermineres, saaledes at den politiske Kurs her i Landet endelig bliver Socialismen. Jeg ved ikke, paa hvad Grundlag denne Frygt egentlig skulde hvile, dersom den ikke maa kaldes ren og skær klasseegoistisk. Hvis vi er den største Gruppe, en betydningsfuld Gruppe, efter et Valg, forudsætter Parlamentarismen simpelt hen, at vi overtager Regeringen. Der blev ved et Møde her i Salen forleden udtalt Forundring derover, idet man mente, at det stred med en gammel socialdemokratisk Kongresbeslutning. Denne ligger imidlertid nogle Aar tilbage, og i Længden vil et demokratisk Parti ikke kunne skyde fra sig Ansvar for at danne en Regering, og Socialdemokratiet maatte paatage sig dette Ansvar i Parlamentarismens Navn. Frygten synes ogsaa at komme noget til Orde fra radikal Side, idet det ærede Medlem Hr. Rode mente, at man ikke kunde støtte en Regering, der vilde lovgive socialistisk. Jeg maa maaske her tillade mig at minde om, at en stor radikal Politiker, Hørup, en Gang i sin Tid udtalte, at Reformlove for at du noget maatte være socialistiske. Dermed mente han selvfølgelig ikke lige saa lidt som vi, at man møder med et Forslag til en Omorganisation af Samfundsforholdene, stiller det til Diskussion og drager det ind i Folkets Repræsentation og vedtager det; denne

naive Opfattelse lader sig overhovedet slet ikke tænke. Mit Partis ærede Formand Hr. Stauning har i den Henseende rigtigt udtalt, at ud af Demokratiet vokser selve Socialismen. Jeg er tilbøjelig til at gaa saa vidt som til at paastaa, at de Herrer, der er i denne Sal, ligegyldig hvilken Partigruppe de tilhører, har været med til at fremme socialistiske Lovforslag, i hvert Fald Lovforslag, hvis Principper er socialistiske; om end Enkelthederne i Lovforslagene har været ufuldkomne, om end nogle af disse Lovforslag endogsaa har været bekæmpet af os, peger de ikke desto mindre i Retning af socialistiske Reformers. Med eller mod deres Villie har andre Partier været nødsaget til at medvirke til en Forandring af Samfundsforholdene, det er ikke noget, Socialdemokraterne har Patent paa.

Men naar den borgerlige Alliance nu vil bekæmpe os, maa den i hvert Fald kunne konstatere, at Socialismen er en samfundsfjendtlig Bevægelse. En Bevægelse, der sætter Arbejde og Humanitet paa sit Program, kan imidlertid absolut ikke være samfundsnedbrydende, den maa være samfundsbevarende, hvis man ved Samfundet forstaar noget andet end Overklassens Samfund. Og denne borgerlige Samfundsordning, saaledes som vi kender den fra de bestaaende Stater, dem, det ærede Medlem Hr. Moltesen med meget skarpe Ord karakteriserede som Kapitalismens Stater, har været nødsaget til at opretholde Tilstande, der ganske strider mod Begrebet Samvirke, Fædrelandsfølelse, social Retfærdighed, eller hvad man vil nævne. Man har her hos os villet stille By og Land op mod hinanden til stor Skade for et godt Arbejde paa Reformforslag, hvor By og Land skulde kunne mødes, og man har, navnlig den højtærede Landbrugsminister, mange Gange været fremme med Paastanden om, at der maatte være en saadan Forskel, særlige økonomiske Interesser for Landet, andre for Byerne, som om ikke en Krise fremkaldt af Krigen, og hvad Krigen er, krævede særlige Foranstaltninger. Hvis et Menneske bliver febersygt, 40 Graders Feber, nøjes han ikke med en Henvisning til Naturens Væsen, at det retter sig selv, han sender Bud efter en Læge for at blive rask. Hvis Samfundet er sygt, maa vi ogsaa have ekstraordinære Foranstaltninger, og disse ekstraordinære Foranstaltninger kalder vi Kriseforanstaltninger, hvilket ikke er ensbetydende med Beskyttelsestold, uagtet en gammel Sætning i Socialdemokratiets Program fra længst hendirte Aar gik ud paa, at med eller uden Beskyttelse — Frihandel eller Beskyttelse